

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Transportstyrelsen

601 73 Norrköping

Uppdrag till Transportstyrelsen att utifrån nuvarande kunskapsläge se över de medicinska kraven för innehav av körkort avseende adhd, autismspektrumtillstånd och likartade tillstånd

Regeringens beslut

Regeringen ger Transportstyrelsen i uppdrag att utifrån nuvarande kunskapsläge se över kapitel 15 i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2010:125) om medicinska krav för körkortsinnehav m.m. med avseende på ADHD, autismspektrumtillstånd och likartade tillstånd med undantag för reglerna kring psykisk utvecklingsstörning. Transportstyrelsen ska vidta de åtgärder som utifrån ny forskning, ett förändrat kunskapsläge samt nya läkemedel och ett förändrat diagnospanorama ger en väl avvägd balans mellan en hög trafiksäkerhetsnivå och den belastning som dagens förfarande innebär för den enskilde och för hälso- och sjukvården, inklusive föreskriftsändringar.

Översynen ska särskilt inriktas på om förfarandet med läkarintyg för mild eller måttlig adhd och autismspektrumtillstånd grad 1 vid prövning av körkortstillstånd kan tas bort eller på annat sätt förenklas. Transportstyrelsen ska även beakta att ett ikraftträdande av eventuella föreskriftsändringar kan ske under hösten 2025.

Vid genomförandet av uppdraget ska Transportstyrelsen samverka med Socialstyrelsen och Statens beredning för medicinsk och social utvärdering som ska bidra till uppdragets genomförande när det gäller medicinsk expertis respektive sammanställning av forskning.

Transportstyrelsen ska, i samband med att eventuella föreskrifter är klara för remittering, dock senast den 19 juni 2025 lämna en delrapport av uppdraget till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet med kopia till Socialdepartementet).

Transportstyrelsen ska senast den 30 september 2025 lämna en slutredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet med kopia till Socialdepartementet).

För uppdraget får Transportstyrelsen under 2025 använda högst 3 000 000 kronor som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2025 uppförda anslaget 1:8 Bidrag till psykiatri, anslagsposten 3 Till Kammarkollegiets disposition. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2025.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2026 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Skälen för regeringens beslut

Av 3 kap. 2 § körkortslagen (1998:488) följer att körkortstillstånd får meddelas endast för den som med hänsyn till sina personliga och medicinska förhållanden kan anses lämplig som förare av ett körkortspliktigt fordon. Enligt 1 kap. 4 § i Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om medicinska krav för innehav av körkort m.m. ska varje sjukdom, skada eller annat medicinskt förhållande som kan antas påverka förmågan att köra fordon som avses i 1 kap. 1 § körkortslagen (1998:488) prövas från trafiksäkerhetssynpunkt. Kapitel 15 i föreskrifterna behandlar adhd, autismspektrumtillstånd och likartade tillstånd samt psykisk utvecklingsstörning och tydliggör hur dessa tillstånd ska prövas från trafiksäkerhetssynpunkt och vad som krävs vid en ansökan om körkortstillstånd. Krav om en särskild prövning för att utfärda ett körkortstillstånd vid adhd, autism och liknande tillstånd har bedömts vara nödvändig då forskning visat på en förhöjd olycksrisk vid dessa tillstånd, särskilt i kombination med andra sjukdomar.

Sedan de nu gällande föreskrifterna togs fram har det skett en utveckling inom forskning och praktik, liksom i samhället i stort. Under senare år har allt fler barn och unga diagnosticeras med adhd och autismspektrumtillstånd samtidigt som merparten som diagnosticeras med dessa tillstånd, till skillnad från tidigare, har lätta till måttliga symtom. Diagnosutvecklingen i kombination med bestämmelserna i de aktuella föreskrifterna har lett till en ökad efterfrågan på undersökningar och läkarintyg för prövning av körkortstillstånd vid dessa diagnoser vilket bl.a. innebär en stor administrativ börda för hälso- och sjukvården samt leder till längre väntetider till vård och mindre tid för patientbesök.

Samtidigt är det viktigt att pröva om blivande körkortsinnehavare uppfyller de medicinska krav som är nödvändiga med hänsyn till trafiksäkerheten och för att hantera den ökade risken för olyckor som vissa medicinska tillstånd kan medföra.

Tillkomsten av ny forskning, ett förändrat kunskapsläge samt nya läkemedel och ett förändrat diagnospanorama motiverar en översyn av Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om medicinska krav för innehav av körkort m.m. när det gäller dessa diagnoser. Inom ramen för det arbetet bör även ingå att särskilt utreda om förfarandet med läkarintyg för mild eller måttlig adhd och autismspektrumtillstånd grad 1 vid prövning av körkortstillstånd kan tas bort eller på annat sätt förenklas och att eventuella föreskriftsändringar företrädesvis ska träda i kraft under hösten 2025.

På regeringens vägnar

Andreas Carlson

Sofie Mååg

Kopia till

Socialdepartementet/HC, SL och SOF

Finansdepartementet/BA

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/US

Kammarkollegiet

Socialstyrelsen

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering

Sveriges Kommuner och Regioner